

**XXV MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL MUZYKI
ORGANOWEJ
OLIWA 1982**

XXV MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL MUZYKI
ORGANOWEJ
OLIWA 1982

SKASOWANO

DES 157

**PAŃSTWOWA OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA
W GDAŃSKU**

Dyrektor
WŁODZIMIERZ NAWOTKA

Kierownik Artystyczny Filharmonii
BOGUSŁAW MADEY

Kierownik Muzyczny Festiwalu
LEON BATOR

Korektor Organów Oliwskich
JÓZEF MOLLIN

**Sekretariat Festiwalu — Biuro Koncertowe Filharmonii
Bałtyckiej
80-219 Gdańsk, Al. Zwycięstwa 15, tel. 41-38-27**

Zakł. Graf. w Gdańsku Oddz. w Gdyni. Zam. 1299. 1000 egz. A-11

**XXV MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ
W OLIWIE
LIPIEC — SIERPIEŃ 1982**

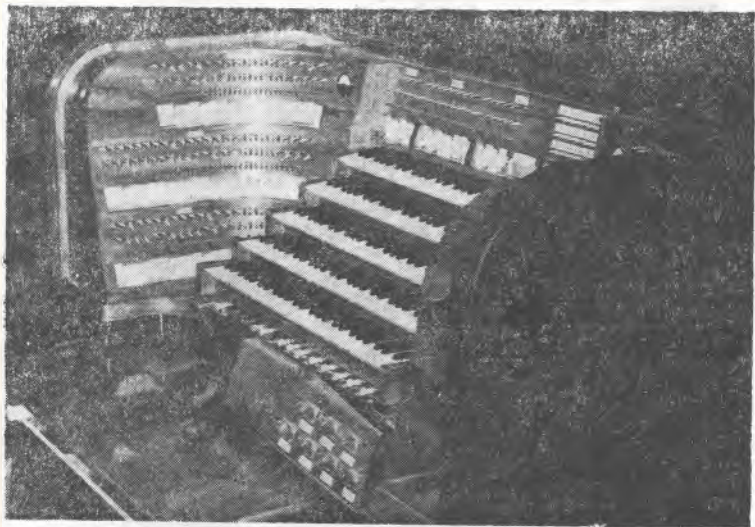
- 6 lipca — wtorek — JOACHIM GRUBICH (Kraków)
13 lipca — wtorek — ANDRZEJ CHOROSIŃSKI (Warszawa)
20 lipca — wtorek — URSZULA PTASZYŃSKA-GRAHM
(Szwecja)
27 lipca — wtorek — JÓZEF SERAFIN (Warszawa)
- 3 sierpnia — wtorek — WIKTOR ŁYJAK (Warszawa)
10 sierpnia — wtorek — JOHN SCOTT (Wielka Brytania)
17 sierpnia — wtorek — NEITHARD BETHKE (RFN)
24 sierpnia — wtorek — LEON BATOR (Gdańsk)

Koncerty odbywają się w Katedrze Oliwskiej o godz. 20.00

Recitale organowe w Bazylice św. Mikołaja w Gdańsku
Niedziela godz. 20,00

- 4 lipca — niedziela — MARIA CZARNECKA (Gdańsk)
11 lipca — niedziela — HENRYK GWARDAK (Elbląg)
18 lipca — niedziela — WACŁAW KUBICKI (Koszalin)
25 lipca — niedziela — JACEK DOMAGAŁA (Hamburg)

- 15 sierpnia — niedziela — URSZULA PTASZYŃSKA-
-GRAHM (Szwecja)
22 sierpnia — niedziela — FRANZ KESSLER (RFN)
29 sierpnia — niedziela — STANISŁAW MORYTO
(Warszawa)

Dyspozycja organów katedry oliwskiej

Manual I (Pozytyw)

Flet kryty 8'
Kwintadena 8'
Pryncypał 4'
Hurilet 2'
Oktawa 2'
Kwinta mała 1 1/2'
Sifflet 1'
Scharf 4 x 1/2'
Krummhorn 8'
Tremolo

(Hauptwerk)

Pryncypał 16'
Gedackpommer 16'
Pryncypał 8'
Flet otwarty 8'
Hurilet 8'
Viola 8'
Nasard wielki 5 1/2'
Oktawa 4'
Blokflet 4'
Gemshorn 4'
Sesquialtera 2x
Kwinta 2 1/2'
Superoktawa 2'
Mixture 5-5x
Scharf 4x
Bombard 16'
Trompet 8'
Clairon 4'

Manual III

Róg nocny 16'
Pryncypał wloski 3'
Flet miedziany 3'
Violiflet 8'
Oktawa 4'
Flet płaski 4'
Kwinta 2 1/2'
Oktawa fletowa 2'
Tercja 1 1/2'
Gemskwinta 1 1/2'
Oktawa 1'
Tercjan 2x
Mixture 3-5x
Kwintcymbel 3x
Musette 8'
Trichterregal 8'
Barpfeife 8'

Manual IV (w pudle) ekspr. (Schwellwerk)

Kwintadena 16'
Pryncypał 8'
Flet morski 8'
Saliset 8'
Prestant 4'
Flet poprzeczny 4'
Vox coelestis 8'
Oktawa fletowa 2'
Superkwinta 1 1/2'
Sedecima 1'
Mixture 2-4x
Acuta 3-4x
Ranket 16'
Trompet jasny 8'
Regal skrzypcowy 4'
Dzwony (C-F)

Manual V

Hornpryncypał 8'
Flet kryty 8'
Gamba 8'
Flet 4'
Oktawa 4'
Viola 4'
Kwinta 2 1/2'
Flet leśny 2'
Tercflet 1 1/2'
Septyma 1 1/2'
Nona 8/9'
Mixture prync. 3-4x2'
Scharf 5x
Tercycymbel 3x
Dulcjan 16'
Obój 8'
Vox humana 8'
Szalamaja 4'
Tremolo

Pedal

Kontrpryncypał 32'
Pryncypałbas 16'
Subbas 16'
Wiolonnbas 16'
Kwintbas 10 1/2'
Oktawbas 8'
Hurilet 8'
Flet kryty 8'
Choralbas 4'
Flet szeroki 4'
Rauschpfeife 2 1/2 + 1'
Okaryna 1'
Mixturbas 6x
Kontrapuzon 32'
Puzon 16'
Dulcjan 16'
Trompet 8'
Szalamaja 4'
Kornetino 2'

ORGANY BOCZNE (Chororgel)

Pedal

Subbas 16'
Fletbas 8'
Cello 8'

Manual I (IV)

Bourdon 16'
Pryncypał 8'
Gamba 8'
Flet otwarty 4'
Gemshorn 2'
Progresja 2-4x
Cymbel okt. 2x

Manual II (V)

Pryncypał 8'
Saliset 8'
Flet kryty 4'
Hurilet 2'

Rejestry części ruchomych: Dzwonki — Słonce — Trąby
Traktura elektro-pneumatyczna, 6 wolnych kombinacji.

XXV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ W OLIWIE

Organy Bazyliki Katedralnej w Oliwie zawsze budziły podziw niezliczonych rzesz turystów z kraju i zagranicy. Rzeźbiona kunsztownie w drzewie lipowym zewnętrzna struktura instrumentu w rokokowe girlandy kwiatów i pnących roślin wyposażona w liczne figury aniołów poruszających trąbami, puzonami, fanfarami i dzwonkami; ruchome słońca i gwiazdy — wszystko to stanowi do dziś niepowtarzalne dzieło najwspanialszej tego rodzaju sztuki, nie mającej odpowiednika w żadnych innych organach zabytkowych w Europie. Być może, iż ta właśnie niezwykła oprawa instrumentu rozslawiła organy oliwskie na całym już dziś świecie.

Jednakże organy oliwskie to nie tylko ciekawa historia czy sama wspomniana konstrukcja instrumentu; to fascynujące w swoich nie kończących się zestawieniach brzmieniowych wielkie instrumentarium, którego fenomen ukazuje się dopiero pod palcami wybitnego organisty, artysty-wirtuoza. Nie można się więc dziwić, iż te właśnie, połączone ze sobą walory zewnętrzne i muzyczne instrumentu, stały się niejako „magnesem” przyciągającym nie tylko turystów i słuchaczy koncertowych, lecz również nieustannie wzrastającą liczbę artystów-wirtuozów z całego świata, pragnących wystąpić z koncertem w ramach oliwskiego międzynarodowego Festiwalu.

Wzruszającą jest rzeczą, iż tak wspaniałego dzieła dokonał jeden skromny człowiek, zmagając się z budową organów przez 25 lat. Był nim syn sławnego organmistrza z Ornety (Warmia) — Jan Wulf. Przybywa on do Gdańska w roku 1758 jako kilkunastoletni chłopiec, a dowiedziawszy się o szerokich zainteresowaniach muzycznych ówczesnego opata Jacka Rybińskiego oraz postanowieniu Konwentu z dnia 18 kwietnia 1748 r. — budowy nowych organów — udaje się wprost do Oliwy. Opat Rybiński poznając wielkie ambicje i uzdolnienia młodego Wulfa, postanawia powierzyć mu budowę organów w Katedrze. Upřednio jednak wysyła go na koszt Klasztoru do Niemiec i Holandii, aby tam u najwybitniejszych ówczesnych mistrzów udoskonalił jeszcze swe umiejętności w sztuce budownictwa organo-

wego. Po trzech latach wraca Wulf do Oliwy, a 22 stycznia 1763 r. przywdziewa biały habit cysterski. Przybierając imię zakonne brata Michała, rozpoczyna swe wielkie dzieło — budowę wielkich organów, która trwa do roku 1788.

Mimo długich lat budowy brat Michał (uzyskując w końcu święcenia kapłańskie) pozostawił pewne drobne elementy instrumentu nie wykończone. Uzupełniające te prace powierzono w roku 1791 gdańskiemu organmistrzowi — uczniowi sławnego Silbermanna. Był nim Fryderyk Rudolf Dalitz, który pracował nad ukończeniem wielkich organów jeszcze dwa lata t.j. do roku 1793.

Organy oliwskie były na przestrzeni już dwu wieków niejednokrotnie przez różnych organmistrzów przerabiane, uzupełniane i remontowane, jednak zasadniczy ich trzon — t.j. podstawowe założenia dźwiękowe — zaprojektowany przez pierwszego ich budowniczego brata Michała, został nie naruszony.

Pierwszego kapitalnego remontu, wraz ze zmianą stołu gry dokonał w roku 1863 (a więc dokładnie w sto lat od daty rozpoczęcia budowy) szczeciński organmistrz F. W. Kaldschmidt. Największych jednak zmian zasadniczych dokonano w organach oliwskich w latach 1934—1935. Powiększono je i zmodernizowano przez zainstalowanie nowoczesnej traktury elektro-pneumatycznej w miejsce dawnej mechanicznej. Zbudowano 4-ro manualowy stół gry do którego podłączone zostały małe 14-głosowe organy boczne, znajdujące się w prawej nawie Katedry w pobliżu presbiterium. Tym razem wszystkie prace wykonane zostały przez znaną firmę Józefa Goebbla z Gdańska.

Ostatniej z kolei rekonstrukcji, renowacji i rozbudowy instrumentu dokonała w latach 1966—1968 firma „Janusz Kamiński” z Warszawy. Sprowadzono z zagranicy nowoczesny stół gry posiadający 5 klawiatur ręcznych (manualów) i klawiaturę nożną (pedał) o radialnym układzie klawiszy. Stół gry wyposażony jest w 6 tzw. wolnych kombinacji.

Poza uzupełnieniem brakujących w organach wielkich głosów, firma Kamińskiego wybudowała też nowe 9-głosowe organy (Pozytyw), opierając się na najlepszych wzorach podobnych instrumentów z epoki baroku. Organy te znajdują się w lewym łuku nawy głównej w pobliżu chóru. Tak więc w sumie organy oliwskie posiadają aktualnie

110 głosów i składają się z trzech różnych — połączonych ze sobą kablem elektrycznym — instrumentów: organów wielkich — 87 głosów, małych organów bocznych — 14 głosów, oraz pozytywu — 9 głosów.

Zestawione te trzy instrumenty w trzech różnych punktach wspaniałej gotyckiej Katedry i połączone z głównym stołem gry, stwarzają nowe możliwości brzmieniowe (naturalną stereofonię), nowe walory wykonawcze dzieł organowych. Wartość artystyczna organów oliwskich wzrasta z roku na rok. Toteż z prawdziwą satysfakcją i dumą stwierdzamy dziś, że Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Oliwie stał się już imprezą o światowym rozgłosie, a w folderach zagranicznych czytamy, iż „jest to jedno z największych wydarzeń tego rodzaju muzyki na świecie”.

LEON BATOR

XXV INTERNATIONAL FESTIVAL OF ORGAN MUSIC AT OLIWA

Oddly enough, the contemporary science possessing extremely precise technical installations for various studies and having already perfectly elaborated methods of these studies — has not been able to give a complete explanation of the so called "secret" of some instruments construction. For example it has not been able to explain, why the violins of Italian violin makers of the seventeenth century and old organs have a much more beautiful, more noble and a much richer sound than the violins or organs — built these days, although the later ones are built on identical principles as the old instruments and with the help of more precise tools than used in the past. — Today we admire these instruments and their sound. We say that they are in a sense unrepeatable.

We should remember that there were many famous organ builders, real artists in their profession at that time knowing well the secrets of building of this instrument and also sensitive to the beauty of musical sound. There were also many excellent organists — composers who could obtain from the organ a multicoloured scale of tones.

Both, builders and composers, have left works of lasting value. Their instruments were closely connected with the contemporary musical composition and practice and with the style of that music. We can see it listening to organ compositions played on these organs. To instruments of this kind — having an extraordinary tonal value — belongs also the organ of Oliwa, in the magnificent old gothic cathedral. According to the plans of its founder, the Cistercian Abbey at Oliwa, this organ was to be the biggest in Europe.

It is moving that this great work was done by a single man who worked hard on building the organ for 25 years. That man was Jan Wulf, the son of the famous organ master from Orneta in Warmia. In 1758 he came to Gdańsk as a teenager. Hearing about the wide musical interests of the then abbot Jacek Rybiński and about the Convent's Decision of 18th April 1748 to build a new organ — he went directly to Oliwa. Abbot Jacek Rybiński, seeing the great ambitions and abilities of the young Wulf, decides to put him in charge of building a new organ. First however he sent him to Germany and to Holland to perfect his knowledge in the art of organ building at the most eminent masters. After 3 years Wulf came back to Oliwa and on 22 January 1763 he put on the white monk's frock and took the monastic name — Michael. Then he began his great work — the building of the large organ what lasted till 1788. Two local wood carvers, also Cistercian monks, helped brother Michael in building of the external structure. All this structure carved in a master manner in lime wood shows rococo garlands of flowers and climbing plants with many figures of angels moving trumpets, trombones and bells, with revolving suns and stars, — all this presents up today an unrepeatable work of the most magnificent art of this kind having no counterpart in any other antique organ in Europe. May be, it was the magnificent organ case that made the organ in Oliwa famous all over the world.

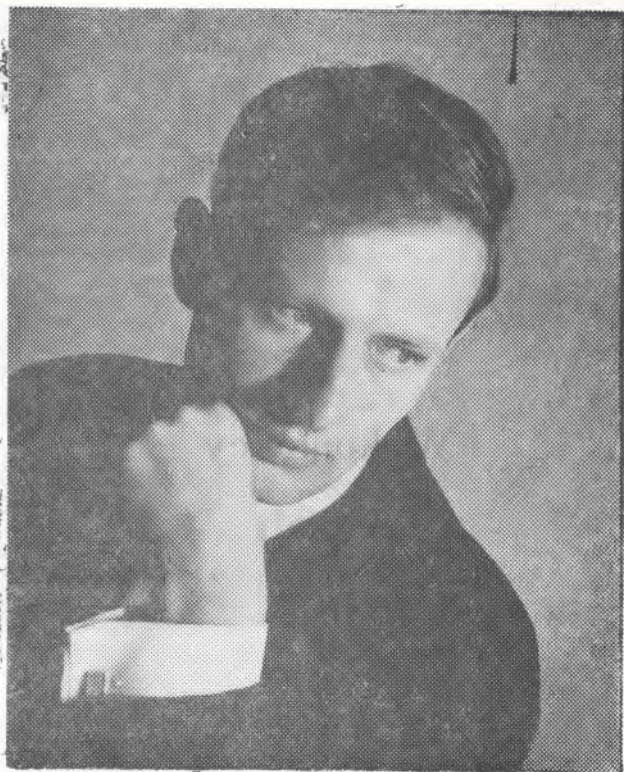
In spite of the long years of building brother Michael did not finish his work because of his death. In 1791 the remaining unfinished small details were turned over to Frederic Rudolf Dalitz, a pupil of the famous organ master Silbermann. Dalitz worked on finishing the large organ for two more years, till 1793. With the passing of years and even ages — the organ of Oliwa was repeatedly completed, renewed and repaired by various organ masters, but the main part of it — the sonic installations made by their first builder — brother Michael, have remained untouched.

The first major repair was accomplished in 1863 by F. W. Kaltschmidt, the organ master from Szczecin. But the biggest basic alterations were made in the years 1934—35. The organ was enlarged and modernized by the installation of a modern electro-pneumatic mechanism of

play and the 4-manual keyboard, to which a small 14-voice side organ was connected in the right aisle close the presbitery. These works were carried out by the firm Joseph Goebel from Gdańsk. The last reconstruction, renovation and extension of the instrument was carried out in the years 1966—68 by the firm Janusz Kamiński from Warsaw. A modern play table with 5 manuals and a pedal with radial key system were brought from abroad. The keyboard possesses 6 play combinations.

Besides the completing of the missing great voices in the organ — the firm Kamiński built a new 9-voice organ (the so called Positive) basing on the best examples of this type of baroque instruments. This organ is placed in the left arc of the nave near the organ loft. So the organ of Oliwa has presently 110 voices. It is composed of three-together connected instruments: the big organ having 87 voices, the small side organ having 14 voices and the Positive having 9 voices.

These three instruments placed in three different places in the magnificent ancient gothic cathedral and connected with the main play table create new tone possibilities, natural stereophonic effects, new values of organ works. But the organ of Oliwa is not only as interesting history or an unrepeatable instrument construction, it is also an extended instrument fascinating by its never-ending sound compositions. Its fenomen appears only uder the fingers of an eminent artist-virtuoso.

Joachim Grubich

JOACHIM GRUBICH — wychowanek Akademii Muzycznej w Krakowie. Profesorami jego byli między innymi: Bronisław Rutkowski, Ludwik Stefański i Artur Malawski. Jest laureatem kilku konkursów organowych, w tym I nagrody w Genewie w 1962 roku.

Od ukończenia studiów muzycznych z odznaczeniem w 1961 roku, nieprzerwanie koncertuje niemal we wszystkich krajach Europy, a także w azjatyckiej części Związku Radzieckiego, Kanadzie, USA i Meksyku. Do największych sukcesów artystycznych zaliczyć może recitale dane w Concertgebouw w Amsterdamie i Royal Festiwal Hall w Londynie w ramach cyklu „słynni wirtuozi swoich instrumentów”.

Dokonał licznych nagrań radiowych dla wielu rozgłośni europejskich a także płytowych dla Polskich Nagrań i „Veritonu”. Dwa spośród jego nagrań płytowych zostały wydane przez „Harmonia Mundi” we Francji i „Electrecord” w Rumunii. W 1971 roku został laureatem nagrody „Złotej Muzy” przyznanej za wybitne walory artystyczne nagrania płytowego utworów organowych J.S. Bacha.

Uczestniczył w charakterze jurora w konkursach organowych w kraju oraz za granicą: w Paryżu, Chartres, Norymbdze i Avili.

Joachim Grubich jest docentem Akademii Muzycznej w Warszawie i Karkowie. Prowadzi Katedrę Organów i Klawesynu.

6 lipca
wtorek

JOACHIM
GRUBICH

Program

Dietrich BUXTCHUDE	— Preludium i fuga g-moll.
Jan PIETERSZOOM SWEELINCK	— Wariacje „Mein junges Leben hat ein End”.
Jan Sebastian BACH	— Preludium i fuga D-dur, BWV 532.
Felix MENDELSSOHN-BARTHOLDY	— Sonata I, f-moll.
Dariusz MILHAUD	— Pastorale.
Henry MULET	— Tu es petra et portae inferi non praevallebunt adversus te.

Andrzej Chorościński

ANDRZEJ CHOROSIŃSKI naukę gry na organach rozpoczął w PLM w Warszawie, w klasie prof. Stanisława Możdżonka. W 1972 roku ukończył z wyróżnieniem studia w PWSM w Warszawie, w klasie organów prof. Feliksa Rącz-

kowskiego i w klasie kompozycji prof. Tadeusza Pacior-kiewicza. W tym samym roku uczestniczył w kursie mistrzowskim prof. Flor Peetersa w Belgii.

Jest laureatem I nagrody Międzynarodowego Konkursu Improwizycji Organowej w Kilonii (RFN) w 1972 roku.

Występował w 12 krajach Europy, dokonał licznych nagrań radiowych i telewizyjnych, m.in.: w RFN, Szwecji, Holandii, Bulgarii, Jugosławii. Ma na swym koncie również szereg nagrań płytowych dla „Polskich Nagrań”, „EMI/Electrola” i „Life Records”.

Jest adiunktem Akademii Muzycznej w Warszawie. W roku 1980 uczestniczył w pracach jury Międzynarodowego Konkursu Organowego w Chartres.

13 lipca
wtorek

ANDRZEJ
CHOROSIŃSKI

Program

Jan Sebastian BACH	— Toccata i fuga F-dur.
Romuald TWARDOWSKI	— Fantazja (1982).
Louis VIERNE	— VI Symfonia.
	Introduction et Allegro.
	Aria.
	Scherzo.
	Adagio.
	Finał.

Urszula Ptaszyńska-Grahm

URSZULA PTASZYŃSKA-GRAHM urodziła się w Warszawie i ukończyła studia na dwóch uczelniach — Politechnice Warszawskiej i Akademii Muzycznej w Warszawie, w klasie organów prof. Feliksa Rączkowskiego.

Studia muzyczne uzupełniła następnie na Międzynarodowych Kursach i Seminariach Mistrzowskiej Interpretacji Dzieł Muzyki Organowej u prof. J.E. Köchlera w Weimarze (1971), prof. Flor Peetersa w Belgii (1973), J. Wenera w Haarlem w Holandii (kurs poświęcony wyłącznie dziełom Maxa Regera), oraz u prof. L. Tagliaviniego we Włoszech (1976) studiując tu dzieła starej organowej muzyki włoskiej.

Jest laureatką Konkursu Muzyki Dawnej w Łodzi (1964) oraz uzyskała wyróżnienie na Międzynarodowym Konkursie Bachowskim w Brugge w Belgii (1973).

Od 1970 roku mieszka na stałe w Szwecji.

Poza udziałem w licznych festiwalach organowych i koncertach w Polsce, Szwecji, RFN, ma na swoim koncie wiele nagrań radiowych. Chętnie propaguje w swoim repertuarze polską muzykę organową, często poprzedzając takie koncerty prelekcją na ten temat.

20 lipca
wtorek

PTASZYŃSKA-GRAHM
URSZULA

Program

- Jan Sebastian BACH — Preludium i fuga Es-dur.
Jan Sebastian BACH — Preludium chorałowe Es-dur,
BWV 622.
Jan Sebastian BACH — Sonata III, d-moll, BWV 527.
J. ERNST, — J.S. BACH — Koncert G-dur, BWV 592.

József Serafin

JÓZEF SERAFIN urodził się w roku 1944 w Krakowie. Studia ukończył z wyróżnieniem w krakowskiej PWSM w klasie prof. Bronisława Rutkowskiego i doc. Jana Jargonia.

Jako stypendysta rządu belgijskiego uczestniczył w Mistrzowskim Kursie Interpretacji Organowej u prof. Flor Peeterse.

W latach 1970—1972 studiował w Akademii Muzycznej w Wiedniu w klasie koncertowej prof. Antona Heillera uzyskując dyplom z odznaczeniem. Już w czasie studiów zdobył pierwsze nagrody na Ogólnopolskim Konkursie Muzyki Dawnej w Łodzi (1964) i Ogólnopolskim Konkursie Muzyki Organowej w Warszawie (1967). Dalsze sukcesy to wyróżnienie na Festiwalu Muzyki Współczesnej w Holandii i I nagroda na Międzynarodowym Konkursie Organowym w Norymberdze (1972).

Prowadzi ożywioną działalność koncertową: grał m.in. w Austrii, Holandii, Danii, Czechosłowacji, ZSRR, RFN, Szwajcarii, Belgii, Hiszpanii, Szwecji, Węgrzech, odbył tournée koncertowe po USA, dokonał licznych nagrań dla „Polskich Nagrań”, „Verionu”, Polskiego Radia i Telewizji.

27 lipca
wtorek

JÓZEF
SERAFIN

Program

Marian SAWA	— Witraże.
Anonim z tabulatury WTM	— Salve Regina.
Paulus HOFFHAIMER	— Salve Regina.
Jan Sebastian BACH	— Passacaglia c-moll.
Arvo PART	— Annum per annum.
Milos SOKOLA	— Passacaglia quasi toccata „BACH”

Józef Serafin

JÓZEF SERAFIN urodził się w roku 1944 w Krakowie. Studia ukończył z wyróżnieniem w krakowskiej PWSM w klasie prof. Bronisława Rutkowskiego i doc. Jana Jargonia.

Jako stypendysta rządu belgijskiego uczestniczył w Mistrzowskim Kursie Interpretacji Organowej u prof. Flor Peeter-
sa.

W latach 1970—1972 studiował w Akademii Muzycznej w Wiedniu w klasie koncertowej prof. Antona Heillera uzyskując dyplom z odznaczeniem. Już w czasie studiów zdobył pierwsze nagrody na Ogólnopolskim Konkursie Muzyki Dawnej w Łodzi (1964) i Ogólnopolskim Konkursie Muzyki Organowej w Warszawie (1967). Dalsze sukcesy to wyróżnienie na Festiwalu Muzyki Współczesnej w Holandii i I nagroda na Międzynarodowym Konkursie Organowym w Norymberdze (1972).

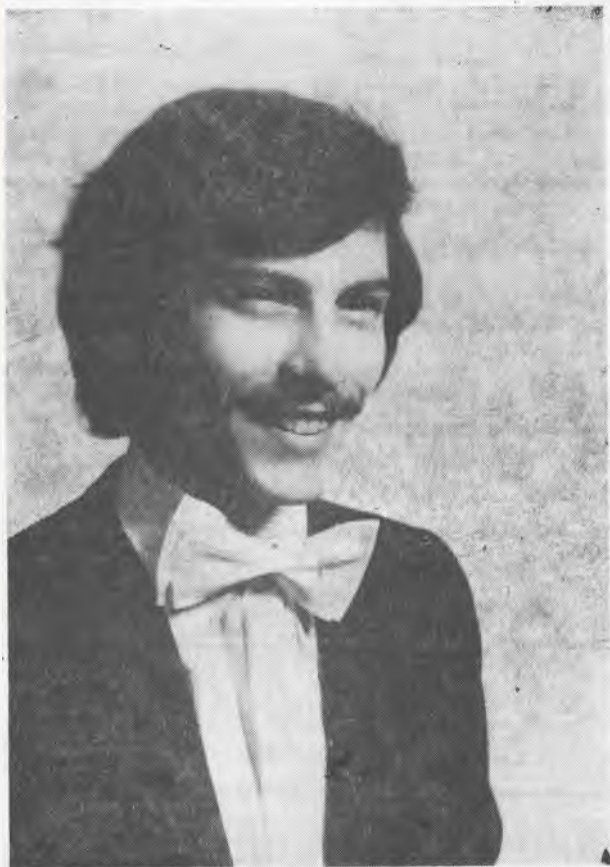
Prowadzi ożywioną działalność koncertową: grał m.in. w Austrii, Holandii, Danii, Czechosłowacji, ZSRR, RFN, Szwajcarii, Belgii, Hiszpanii, Szwecji, Węgrzech, odbył tournée koncertowe po USA, dokonał licznych nagrań dla „Polskich Nagrań”, „Verionu”, Polskiego Radia i Telewizji.

27 lipca
wtorek

JÓZEF
SERAFIN

Program

Marian SAWA	— Witraże.
Anonim z tabulatury WTM	— Salve Regina.
Paulus HOFFHAIMER	— Salve Regina.
Jan Sebastian BACH	— Passacaglia c-moll.
Arvo PÄRT	— Annum per annum.
Milos SOKOLA	— Passacaglia quasi toccata „BACH”

Wiktor Łyjak

WIKTOR ŁYJAK urodzony w Skierniewicach w 1954 roku.
Ukończył Liceum Muzyczne w Warszawie (klasa organów)

Marietty Krunzel) oraz PWSM w Warszawie w klasie doc. Joachima Grubicha.

Koncertował w kraju (m.in. na festiwalach: w Oliwie, Kamieniu Pomorskim, Koszalinie, Krakowie, Tyńcu) i za granicą (w kilku krajach socjalistycznych oraz w Austrii, Danii, Francji, RFN, Szwecji, we Włoszech).

Dokonał nagrań dla Polskiego Radia (dzieła organowe J. Brahmsa, dawna muzyka polska). Jest autorem prac z zakresu historii polskiego budownictwa organowego.

Wiktor Łyjak organizuje letnie koncerty organowe w kościele Św. Krzyża w Warszawie, pełni tam również obowiązki organisty od 1976 roku (gra na mszach transmitowanych przez PR). Współpracuje z Warszawską Operą Kameralną, z chórami i zespołami kameralnymi — dokonał licznych nagrań w kraju i za granicą.

3 sierpnia
wtorek

WIKTOR
ŁYJAK

Program

- August FREYER — Wariacje koncertowe.
Johannes BRAHMS — 11 preludiów chorałowych z op. 122.
Mein Jesu, der du mich.
Herzliebster Jesu.
O Welt, ich muss dich lassen.
Herzlich tut mich erfreuen.
Schmucke dich, o liebe Seele.
O wie selig seid ihr doch, ihr Frommen.
O Gott, du frommer Gott.
Es ist ein Ros, entsprungen.
Herzlich tut mich verlangen.
Herzlich tut mich verlangen (II wers).
O Welt, ich muss dich lassen.
Jean LANGLAIS — Incantation pour un jour saint.

JOHN SCOTT urodził się w Wakefield w 1956 roku. Grę na organach studiował w Royal College of Organists i Organ Scholarship at St. John's College w Cambridge. Jego pedagogami byli Ralph Downes, Gillian Weir i George Guest.

Koncertował w całej Europie i Australii, nagrywał płyty dla BBC, brał udział w międzynarodowych festiwalach takich jak: Royal Festival Hall, Aldeburgh Festival, Saintes Festival, St. Alban's Festival.

Jest laureatem I nagrody na Międzynarodowym Konkursie Organowym w Manchester.

10 sierpnia
wtorek

JOHN
SCOTT

Neithard Bethke

NEITHARD BETHKE jest od 1964 roku docentem w Miejskiej Szkole Muzycznej (działu młodzieżowego) w Hamburgu, gdzie wykłada grę na fortepianie.

Występuje z licznymi koncertami organowymi, a także jako dyrygent orkiestr kameralnych i symfonicznych w Niemczech, Austrii, Francji, Danii, Szwecji, Finlandii, Holandii, Hiszpanii, Norwegii, Polsce i in.

Dokonał licznych nagrań dla Północno-niemieckiej Rozgłośni Radia i Telewizji w Hamburgu, Radia Bremen oraz rozgłośni francuskiej i norweskiej.

Jest założycielem międzynarodowego cyklu koncertów pod nazwą „Ratzeburger Sommermusiken” przy Katedrze w Ratzeburgu, gdzie pełni funkcję organisty i dyrygenta.

Od roku 1969 jako Dyrektor Muzyki Kościelnej jest sze-

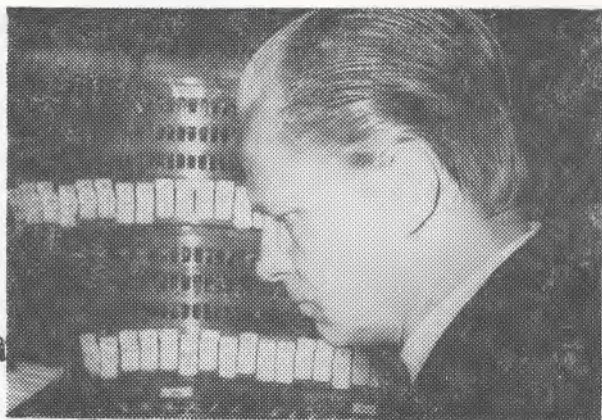
fem Centrum Muzyki Okręgu Północno-niemieckiego, gdzie organizuje liczne koncerty kameralne, koncerty organowe z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych, Wieczory Pieśni, Motety i Oratoria, będąc częstym ich wykonawcą jako solista, a także zaprasza wielu wybitnych organistów i dyrygentów europejskich na te koncerty.

17 sierpnia
wtorek

NEITHARD
BETHKE

Program

Olivier MESSIAEN	— Dieu parmi nous, z cyklu: „La
nativite du Singer”
Georg BOHM	— Preludium i fuga C-dur.
Neithard BETHKE	— Sonata, Op. 1 (1962)
Toccata, Improvisation, Adagio,
Finale.
Jan Sebastian BACH	— 3 preludia chorałowe:
Jesus bleibet meine Freude.
Herr Jesu Christ, du höchstes
Gut.
Du Friedefürst, Herr Jesu Christ.
Charles-Marie WIDOR	— V Symfonia, f-moll.
Allegro vivace.
Allegro cantabile.
Andante — Adagio.
Toccata.

Leon Bator

LEON BATOR odbył studia muzyczne w Państwowej Szkole Muzycznej w Łodzi w klasie prof. Jana Kucharskiego i ukończył je z odznaczeniem w 1953 roku. Od tej pory rozwija szeroką działalność artystyczną i pedagogiczną. Daje liczne koncerty z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych, oraz recitale w ramach Festiwalu i Dni Muzyki Organowej w kraju i zagranicą: Belgii, Czechosłowacji, Danii, Finlandii, Włoszech, NRD, RFN, Szwecji, ZSRR. Dokonuje również nagrań dla Polskiego Radia, radia fińskiego oraz rozgłośni polonijnych. Nagrywał też do filmów telewizji francuskiej i niemieckiej, a dla telewizji polskiej nagrał muzykę do filmu „Zapora” oraz dwa dokumentalne filmy muzyczne i szereg teledysków w Katedrze Oliwskiej, gdzie od kilkunastu lat pełni funkcję Kierownika Muzycznego Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej, organi-

zowanego przez Państwową Operę i Filharmonię Bałtycką w Gdańsku.

W roku 1957 organizuje klasę organów w PWSM w Gdańsku, gdzie do chwili obecnej jest docentem tej uczelni oraz Kierownikiem Studium Pedagogicznego.

W roku 1970 odbył Międzynarodowy Kurs Organowy Klasy Mistrzowskiej w Belgii pod kierunkiem prof. Flor Peetersa. W tym samym roku organizuje klasę organów w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Gdańsku, gdzie prowadząc tę klasę przez 12 lat, wykształcił wiele absolwentów.

Za swoją działalność artystyczną i pedagogiczną otrzymał szereg nagród i wyróżnień państwowych i resortowych.

24 sierpnia
wtorek

BATOR
LEON

Program

- Georg MUFFAT — Passacaglia g-moll.
(Apparatus-Musico-Organisticus)
Jan Sebastian BACH — Preludium chorałowe Es-dur, BWV, 654.
„Schmücke dich, o liebe Seele”.
Jan Sebastian BACH — Preludium i fuga a-moll, BWV 543.
Cesar FRANCK — Fantazja chorałowa (III) a-moll.
Oskar MERIKANTO — Passacaglia fis-moll, op. 80.

Bazylika św. Mikołaja

ORGANY ŚW. MIKOŁAJA

Gdyby uwierzyć mapce zamieszczonej w znanym dziele J. Gołosa o organach w dawnej Polsce, to musielibyśmy dojść do wniosku, że w przedrozbiorowym Gdańsku nie było organów. W rzeczywistości był Gdańsk najbogatszym w dobre organy miastem Rzeczypospolitej i jednym z największych w świecie ośrodków sztuki organmistrzowskiej. Kościół Mariacki posiadał organy już w 1385 r., a w 200 lat później miał ich aż 4. Największe z nich — o 55 głosach i 4349 piszczałkach — były wówczas trzecie co do wielkości w Europie. W 1675 r. organmistrz Nitrowski powiększył liczbę piszczałek do 6634. W XVIII w. 16 kościołach Gdańska były co najmniej 23 instrumenty, słynące pięknem brzmienia i bogactwem prospektów. Ostatnia wojna przyniosła im zagładę. Obecnie mamy w śródmieściu 2 zabytkowe instrumenty zachowane w całości (w kościele Św. Mikołaja i kaplicy Św. Anny) i 1 niekompletny (u Św. Trójcy) oraz 1 prospekt bez piszczałek (u Bożego Ciała). Prócz tego zachowały się zdemontowane prospekty organów Św. Jana, Św. Katarzyny i Św. Trójcy oraz fragmenty olbrzymiego pochodzącego częściowo jeszcze z XVI w. prospektu z kościoła Mariackiego.

Pierwsza wzmianka o organach kościoła Św. Mikołaja pochodzi z 1450 r. Organista był wtedy braciszek zakonny Jerzy Swethyn — być może ze Świecina. Bliższych szczegółów nie znamy. W 1577 r. kościół został spłądrowany przez mofioch, a organy prawdopodobnie uległy zniszczeniu. Otrzymał je dominikanów odszkodowanie zużyto na nowy wystrój wnętrza. W 1587 r. kościół był na tyle odbudowany, że mógł gościć Zygmunta III; który tutaj otrzymał okresu ponownego rozkwitu klasztoru w XVII i XVIII w. Bawiąc okresu ponownego rozkwitu klasztoru w XVII i XVIII w. Bawiący w Gdańsku w l. 1635/36 sekretarz posła francuskiego K. Ogier wielokrotnie wymienia w swoim dzienniku organy kościoła Św. Mikołaja, towarzyszące nabożeństwu i obrzędom — np. procesjom biczowników (w Wielki Piątek), w czerwone płaszcze odzianych i polskie pieśni śpiewających, którzy kościół obchodzą, przystają, na ziemię padają i tam się biczują. Podczas tego grają organy i śpiew rozbrzmiewa i rok w rok, widowisku temu przygląda się niezliczony tłum zmieszanych ze sobą heretyków i katolików, którzy każdy stosownie do swojego usposobienia — podziwiają, litują się albo wyśmiewają". Były to już zapewne organy barokowe. Drugie małe organy znajdowały się w nie istniejącej dziś kaplicy Św. Urszuli, przeznaczonej na nabożeństwa niemieckie (w głównym kościele odbywały się wyłącznie nabożeństwa polskie). Obecne organy wraz z nowym chórem muzycznym powstały w r. 1755 ze składek wiernych", jak głosi łacińska inskrypcja. Posiadały one wtedy 1 manual i pedał. Drugi manual dobudowano w r. 1778 a trzeci dodał szczeciński organmistrz F. Kaltenschmidt w połowie XIX w. W 1932 wprowadzono trakturę elektro-pneumatyczną i przeniesiono górny zespół piszczałek (tzw. oberwerk) do nawy południowej, co w zasadniczy sposób zmieniło efekt akustyczny i estetyczny. W ostatnim remoncie przeprowadzonym w l. 1976/77 przez firmę E. Hammer z Hannoveru przywrócono organom ich pierwotny wygląd i brzmienie i zrekonstruowano częściowo zachowaną dawną trakturę mechaniczną. Liczbe głosów zmniejszono do 35. Jest to obecnie jeden z najpiękniejszych i najcenniejszych instrumentów w Polsce, znakomicie świadczący o kunszcie budowniczych organów dawnego Gdańska i o muzycznej kulturze miasta.

ANDRZEJ JANUSZAJTIS

**Dyspozycja organów w kościele św. Mikołaja w Gdańsku
(OO. Dominikanie)**

Manual I

Pryncypał	8'	Bourdon	16'
Viola di gamba	8'	Flet rurkowy	8'
Oktawa	4'	Flet	4'
Oktawa	2'	Nasard	2 $\frac{2}{3}$ '
Mixtura	6 x	Tercja	1 $\frac{3}{4}$ '
Fagot	16'	Tremolo	
Trompet	8'		

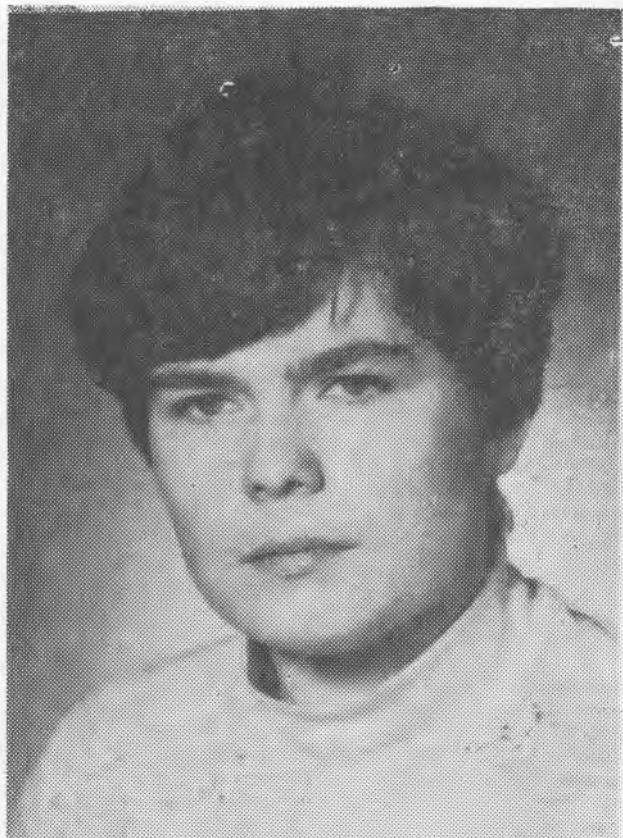
Manual II

Stella I	4'	Stella II	8'
Prestant	8'	Salicjonał	8'
Quintadena	8'	Bifara	4'
Flet drewniany	1 $\frac{1}{2}$ '	Flet prosty	2'
Kwinta	2 x	Róg nocny	16'
Sesquialtera	4-8 x	Dulcjan	
Akuta	8'	Tremolo	
Regał			

Pedał

Pryncypał	16'	Subbas	16'
Oktawa	8'	Gemshorn	8'
Oktawa	4'	Alikwoty	3 x
Mixtura	6 x	Flet polny	4'
Subkontra	32'	Trompet	8'
Puzon	16'	Tremolo *	
Timpani			

P-I; P-II; Man. Kop. II-I
Traktura czysto mechaniczna

Maria Czarnecka

MARIA CZARNECKA jest absolwentką PWSM w Gdańsku w klasie organów doc. Leona Batora.

Już w czasie studiów dokonała nagrań dla Polskiego Radia, występowała m.in. w ramach Dni Muzyki Organowej w Warszawie oraz XXIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Organowej w Oliwie. W 1978 roku uczestniczyła w Międzynarodowym Seminarium Muzycznym w zakresie muzyki organowej w Weimarze u prof. J. Kohlera.

Dwukrotnie w 1980 i 1981 roku odbyła Międzynarodowy Kurs Organowy Klasy Mistrzowskiej prowadzony przez doc. M. Slechtę w Pradze.

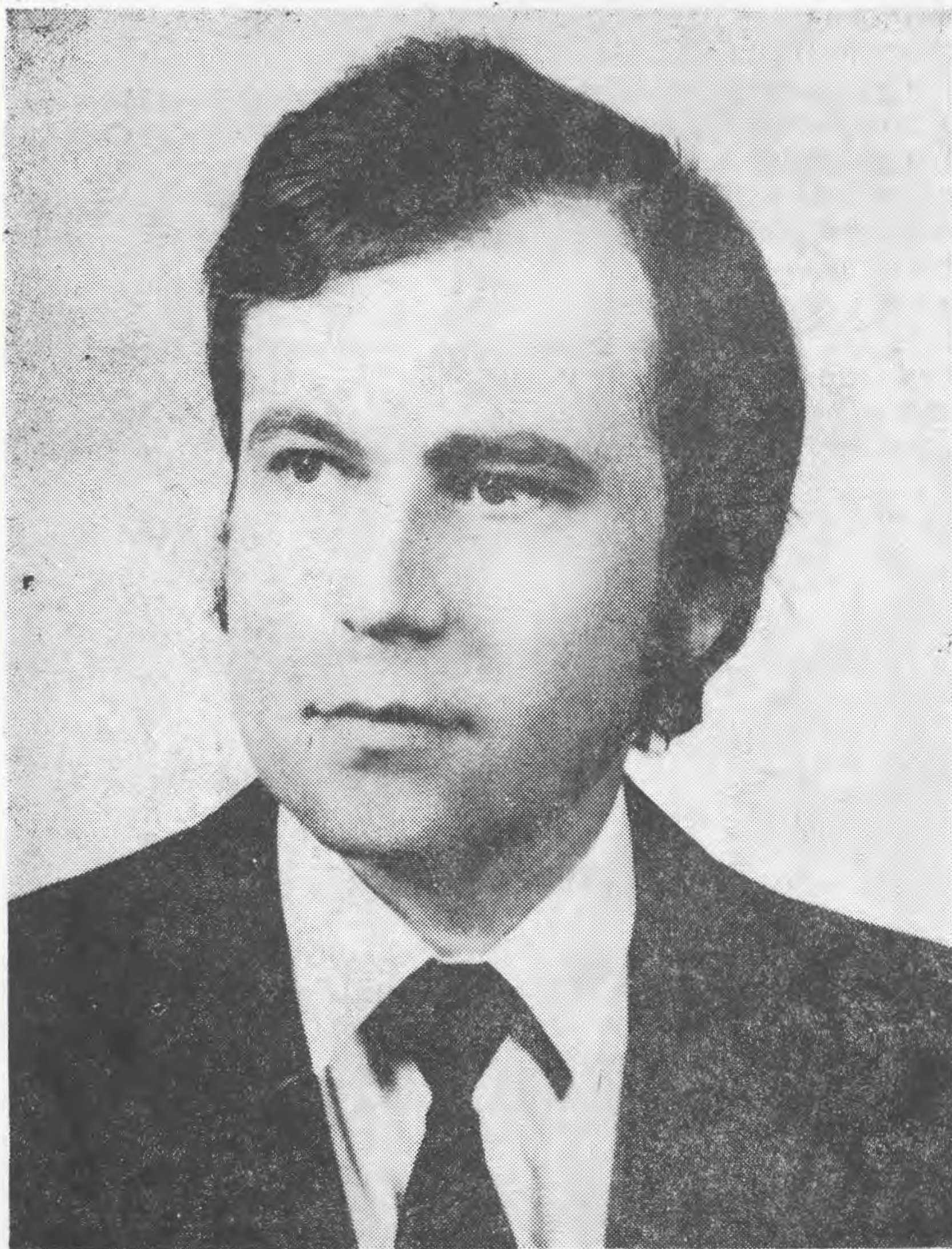
Obecnie prowadzi klasę organów w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Elblągu, oraz wykłady na Wydziale Pedagogiki Instrumentalnej w Akademii Muzycznej w Gdańsku.

4 lipca
niedziela

MARIA
CZARNECKA

Program

J.S. BACH	— Fantazja G-dur.
J.S. BACH	— Chorał „Nun Komm der Heiden Heiland”.
O. MESSIAEN	— Medytacja „Jesus Accepte La Souffrance”.
F. PETERS	— Concert Piece.
M. REGER	— Introdukcja i passacaglia d-moll.

Henryk Gwardak

HENRYK GWARDAK urodził się w 1951 roku we Wrocławiu. Studia muzyczne w klasie organów ukończył pod kierunkiem doc. R. Sroczyńskiego w roku 1975 we wrocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej. Początkowo podejmuje pracę pedagogiczną w Szkole Muzycznej w Legnicy, a następnie w Elblągu, organizując w tych miastach klasy organów. Obecnie zajmuje się popularyzacją muzyki w województwie elbląskim. Jest członkiem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Muzycznej „Jeunesses Musicales”. Jest inicjatorem i kierownikiem artystycznym Elbląskich Koncertów Organowych.

11 lipca
niedziela

HENRYK
GWARDAK

Program

V. LÜBECK	— Preludium i fuga E-dur.
J. PACHELBEL	— Chorał „Vom Himmel hoch da komm ich her”.
J.S. BACH	— Toccata i fuga „dorycka” d-moll BWV 538.
J.S. BACH	— Sześć chorałów „Schüblerowskich” BWV 645—650.
F. MENDELSSOHN	— IV Sonata organowa B-dur op. 65.
Allegro con brio.
Andante religioso.
Allegretto.
Allegro maestoso e vivace.

Wacław Kubicki

WACŁAW KUBICKI naukę muzyki rozpoczął w Salezjańskiej Szkole Organistowskiej w Przemyśle.

Wyższe studia muzyczne w zakresie gry na organach odbył w PWSM w Gdańsku, w klasie doc. Leona Batora. Równocześnie studiował śpiew solowy, uzyskując dyplom na Wydziale Wokalnym tej uczelni.

Działalność koncertową rozpoczął już w czasie studiów, występując w ramach Dni Muzyki Organowej w Warszawie, oraz Międzynarodowego Tygodnia Młodych Artystów w Łowiczu, a także jako solista koncertów symfonicznych. Ma również liczne nagrania dla TV oraz w Polskim Radiu, na swoim koncie.

Uczestniczył jako solista w szeregu festiwalach organowych: w Oliwie, Kamieniu Pomorskim, Koszalinie, Fromborku, Krakowie i Szczecinie. Występował również zagranicą w ramach Ryskiego Lata Muzycznego (ZSRR) oraz Karłowych Varach (CSSR). Jest pedagogiem Akademii Muzycznej w Gdańsku, gdzie wykłada w Punkcie Konsultacyjnym w Koszalinie.

18 lipca
niedziela

WACŁAW
KUBICKI

Program

N. BRUHNS	— Preludium i fuga e-moll (wielkie).
D. BUXTEHUDE	— Preludium i fuga fis-moll.
J.S. BACH	— Preludium chorałowe G-dur.
„Wenn wir in höchsten Noten sein”.
J.S. BACH	— Passacaglia c-moll, BWV 582.
F. NOWOWIEJSKI	— Toccata z III symfonii org., Op. 45.

Jacek Domagała

JACEK DOMAGAŁA urodził się w 1947 roku w Szczecinku. Studia pianistyczne ukończył w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu w klasie prof. Olgi Dąbrowskiej.

Studia w zakresie gry na organach, wraz z podyplomowym egzaminem mistrzowskim odbył w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Hamburgu w klasie doc. Gerharda Dickela i prof. Heinza Wunderlicha.

Ma na swoim koncie liczne nagrania radiowe. Koncertował w RFN, Danii, Belgii i Polsce.

Aktualnie pracuje jako organista (na kontrakcie PAGARTU) w Hamburgu.

25 lipca
niedziela

JACEK
DOMAGAŁA

Program

Jan Sebastian BACH	— Preludium i fuga f-moll,
BWV 534.
Jan Sebastian BACH	— Sonata c-moll, Nr. 2.
Allegro.
Andante.
Allegro.
Mieczysław SURZYŃSKI	— Chorał varié.
Jacek DOMAGAŁA	— Improwizacje.

Urszula Ptaszyńska-Grahm

URSZULA PTASZYŃSKA-GRAHM studia muzyczne ukończyła w Akademii Muzycznej w Warszawie, w klasie organów prof. Feliksa Rączkowskiego. Następnie uzupełniła je na Międzynarodowych Kursach i Seminariach Mistrzowskiej Interpretacji Dzieł Muzyki Organowej u prof. J.E. Köchlera w Weimarze (1971), prof. Flor Peetersa w Belgii (1973), J. Wenera w Haarlem w Holandii (kurs poświęcony dziełom Maxa Regera), oraz u prof. L. Tagliaviniego we Włoszech (1976).

Jest laureatką Konkursu Muzyki Dawnej w Łodzi (1964), oraz uzyskała wyróżnienie na Międzynarodowym Konkursie Bachowskim w Brugie w Belgii (1973).

15. sierpnia
niedziela

URSZULA
PTASZYŃSKA-GRAHM

Program

J. ERNST — J.S. BACH	— Koncert G-dur.
Allegro.
Grave.
Presto.
J.S. BACH	— Preludium Chorałowe ES-dur.
(„Człowiecze oplakuj swój ciężki grzech”)
J.S. BACH	— Partita f-moll.
„Christ, der du bist der helle Tag”.
J.S. BACH	— Preludium i fuga Es-dur.
C. SAINT-SAËNS	— Preludium i fuga.

Dr Franz Kessler

Dr FRANZ KESSLER jest dyrektorem wydziału muzycznego na Uniwersytecie w Erlangen. Wykłada grę organową, Bas cyfrowany i improwizacje oraz przedmioty teoretyczne. Koncertuje w wielu krajach Europy, a także w Kanadzie i USA.

Jest również dyrygentem orkiestry na Uniwersytecie w Erlangen, z którą daje liczne koncerty oraz nagrał na płyty szereg kantat i utwory muzyki kameralnej. Ma także na swoim koncie liczne nagrania radiowe i telewizyjne. Jest wybitnym znawcą organów.

Zebrał i wydał drukiem dwa tomy dawnej muzyki gdańskiej.

22 sierpnia
niedziela

FRANZ
KESSLER

Program

- J. Fr. HAENDEL — Koncert organowy g-moll.
J. S. BACH — Wariacje chorałowe, BWV 770.
„Ach was soll ich Sünder machen”.
VIVALDI — BACH — Koncert organowy d-moll, BWV 596.
Daniel M. GRONAU — Wariacje chorałowe.

Stanislaw Moryto

STANISŁAW MORYTO studiował grę na organach w PWSM w Warszawie w klasie prof. Feliksa Rączkowskiego (dyplom w 1971 r.) oraz kompozycję w klasie prof. Tadeusza Paciorkiewicza (dyplom w 1974 r.).

Koncertuje w kraju i poza granicami (m.in. w Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, RFN, i na Węgrzech).

Nagrywał dla PR i TV, Polskich Nagrań, radiofonii zagranicznych. Jest laureatem XVIII Konkursu Młodych Kompozytorów ZKP w Warszawie w roku 1975 (I nagroda za Nokturn na baryton i orkiestrę kameralną) VIII Konkursu Kompozytorskiego im. A. Malawskiego w Krakowie w 1978 roku oraz II Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego w Białymstoku w 1981 roku. Utwory jego miały szereg wykonań krajowych i zagranicznych.

Posiada w swym dorobku szereg dzieł organowych, kameralnych i symfonicznych. Działalność twórczą i artystyczną łączy z pracą pedagogiczną w Akademii Muzycznej w Warszawie.

29 sierpnia
niedziela

STANISŁAW
MORYTO

Program

- Jan Sebastian BACH — Preludium i fuga c-moll.
Jan Sebastian BACH — Preludium chorałowe
„Nun freut euch, liebe Christen“.
Jan Sebastian BACH — Preludium i fuga C-dur.
Jan Sebastian BACH — Preludium chorałowe
„Wir glauben all an einen Gott
Schöpfer“.
Jan Sebastian BACH — Preludium i fuga e-moll.
Stanisław MORYTO — Verset na organy.
Cesar FRANCK — Fantazja chorałowa a-moll

Cena 50,— zł

BIBLIOTEKA P W S M GDAŃSK

Dział

Autor

Tytuł

Nr inw.